

Ανακοίνωση 11 περιβαλλοντικών οργανώσεων & φορέων για το υπό διαβούλευση Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό

16 Σεπτεμβρίου 2024

Οι συνυπογράφουσες οργανώσεις και φορείς υπέβαλαν την Παρασκευή, 13 Σεπτεμβρίου στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα αναλυτικά τους σχόλια για το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΕΧΠ) για τον Τουρισμό και τη σχετική Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) που είχαν τεθεί σε δημόσια διαβούλευση στις αρχές Ιουλίου.

Το προτεινόμενο ΕΧΠ για τον Τουρισμό προωθεί ένα πρότυπο χωρικής ανάπτυξης του τουρισμού, το οποίο ελάχιστα διαφοροποιείται από το σήμερα υφιστάμενο -και χωρίς σχέδιο- μοντέλο. Και αναπαράγοντας το μοντέλο αυτό, όχι απλά δεν αντιμετωπίζει, αλλά αναμένεται να μεγεθύνει τα κρίσιμα περιβαλλοντικά προβλήματα που συνδέονται με την τουριστική ανάπτυξη.

Πρέπει, καταρχάς, να σημειωθεί ότι η διαδικασία διαβούλευσης, παρά την επαρκή χρονική της διάρκεια, είναι περιορισμένη ως προς την ουσία της για δύο βασικά λόγους: α) δεν είναι δημόσια προσβάσιμα τα σχόλια που υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους, γεγονός που απομειώνει τη διαφάνεια της όλης διαδικασίας και δεν επιτρέπει τη δημιουργία ουσιαστικού δημόσιου διαλόγου, και β) δεν είναι διαθέσιμο το υλικό τεκμηρίωσης, δηλαδή τα παραδοτέα της μελέτης που έχουν προηγηθεί του δημοσιοποιημένου κειμένου. Αυτό θα συντελούσε στη

διατύπωση πιο ουσιαστικών σχολίων από τους ενδιαφερόμενους, και γενικότερα θα ενίσχυε τον ουσιαστικό χαρακτήρα και την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διαβούλευσης.

Σχετικά με το ουσιαστικό περιεχόμενο των προτάσεων, διαπιστώνεται ότι το ΕΧΠ:

1. **Στερείται επαρκούς επιστημονικής βάσης και τεκμηρίωσης** ως προς τη μεθοδολογία του, την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τη διατύπωση των στόχων και των βασικών αξόνων παρέμβασής του, καθώς και την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
2. **Θεωρητικά μόνο υποστηρίζει την οργανωμένη -και περιορίζει τη διάχυτη- δόμηση τουριστικών εγκαταστάσεων.** Στην πραγματικότητα προωθεί χωρίς ειδικότερες προϋποθέσεις τις τουριστικές επενδύσεις μεγάλης κλίμακας, ενώ συγχρόνως δεν θέτει σχεδόν κανέναν περιορισμό στο καταστροφικό μοντέλο της εκτός σχεδίου δόμησης για μεμονωμένες εγκαταστάσεις και υποδομές. Ειδικότερα για τους ώριμους προορισμούς, δεν προβλέπει ουσιαστικά κανέναν περιορισμό στην περαιτέρω τουριστική τους ανάπτυξη.
3. **Περιλαμβάνει ελάχιστες, και στις περισσότερες των περιπτώσεων θεωρητικές ή άστοχες, πρόνοιες περιβαλλοντικής προστασίας,** έχοντας προβεί σε μία γενική και προβληματική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων μέσω της ΣΜΠΕ, στην οποία παραγνωρίζονται βασικές περιβαλλοντικές πολιτικές, τα εργαλεία τους και η εφαρμογή τους (ύδατα, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, βιοποικιλότητα κ.λπ.).
4. **Επιτρέπει τη δόμηση εκτεταμένων τουριστικών εγκαταστάσεων σε μικρές νησίδες άνω των 300 στρεμμάτων.** Μία τέτοια ρύθμιση, όμως, δεν υπολογίζει το εξαιρετικά μεγάλο αποτύπωμα και την αμφίβολη βιωσιμότητα τέτοιων εγκαταστάσεων σε νησιά που δεν διαθέτουν νερό ή πηγές ενέργειας και δίκτυα διαχείρισης αποβλήτων. Γενικότερα, οι προτεινόμενες προβλέψεις παραγνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά -και τις επιτακτικές ανάγκες περιβαλλοντικής θωράκισης και διαχείρισης- κρίσιμων περιβαλλοντικά κατηγοριών του χώρου, όπως τα νησιά, οι βραχονησίδες, ο παράκτιος χώρος ή οι προστατευόμενες περιοχές.
5. **Δεν προτείνει κάποια ουσιαστική αντιμετώπιση του φαινομένου του κορεσμού** σε επιβαρυμένες νησιωτικές και αστικές περιοχές, παραπέμποντας την επίλυση του προβλήματος σε μελλοντικές «μελέτες εκτίμησης τουριστικής φέρουσας ικανότητας», για τις οποίες δεν παρέχει τις απαραίτητες διευκρινήσεις ή κατευθύνσεις.
6. **Συντελεί στην περαιτέρω αποδόμηση -αλλά και στη συγκεντροποίηση- του συστήματος χωρικού σχεδιασμού,** καθώς δεν λαμβάνει υπόψη, περιορίζει ή και ανατρέπει τη χωροταξία περιφερειακού επιπέδου, δηλαδή το σχεδιασμό εκείνον που συνθέτει και εξειδικεύει τις χωρικές παρεμβάσεις με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε χωρικής ενότητας.

Για τους λόγους αυτούς, **καλούμε το ΥΠΕΝ να αναθεωρήσει ριζικά το προτεινόμενο ΕΧΠ για τον Τουρισμό** και να θέσει εκ νέου σε διαβούλευση μία επιστημονικά συνεκτικότερη, πιο στοχευμένη και πιο αποτελεσματική πρόταση, έχοντας λάβει υπόψη τα σχόλια των ενδιαφερομένων. Αυτός ο χωροταξικός σχεδιασμός, ο οποίος θα καθορίσει το μέλλον του σημαντικότερου κλάδου της ελληνικής οικονομίας, οφείλει όχι μόνο να λάβει σοβαρά υπόψη τις δυσμενέστερες συνθήκες που προκαλεί η κλιματική αλλαγή, αλλά και να αντιμετωπίσει με συστηματικότητα τα σοβαρά περιβαλλοντικά, κοινωνικά αλλά και οικονομικά προβλήματα που

προκαλεί η χωρικά ασύδοτη τουριστική ανάπτυξη. Πρέπει επιτέλους η αρμόδια αρχή να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων, αντιμετωπίζοντας από χωροταξική άποψη τον τουρισμό με τη δέουσα σημασία και αποτελεσματικότητα που αρμόζει όχι μόνο στην ίδια την δραστηριότητα, αλλά και στις περιβαλλοντικές προκλήσεις του καιρού μας.

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και φορείς:

1. ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ
2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
3. Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης
4. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
5. Εταιρία Προστασίας Πρεσπών
6. Καλλιστώ
7. Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης
8. Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών
9. Greenpeace
10. MedINA
11. WWF Ελλάς